

הכותב לאשתו פרק תשיעי כתובות

פד.

עין משפט נר מצוה

א ח מיי פ"ג מהלכות
מכירה הלכה ג סג
לאון קט טושיע ח"מ סי'
קכ ספי"א:
ב ח מיי פ"ד מהלכות
מכירה הלכה ז סג
עשין פנ טושיע ז"ד סי'
שס ספי"א א טושיע ח"מ
סי' רח ספי"א:
ג א מיי פ"ג מהל'
מלוה סג טע"ג זל
טושיע א"ע סימן קכ
ספי"א ו טושיע ח"מ סי'
קו ספי"א:
ד א מיי פ"ח מהלכות
אשות הלכה ו פ"א
מהלכות מלוה הלכה ח
סג טע"ג זל ו טושיע
א"ע סי' קכ ספי"א ג
וטושיע ח"מ סימן קד
ספי"א ג ה:

א ח מיי פ"ג מהלכות
מכירה הלכה ג סג
לאון קט טושיע ח"מ סי'
קכ ספי"א:
ב ח מיי פ"ד מהלכות
מכירה הלכה ז סג
עשין פנ טושיע ז"ד סי'
שס ספי"א א טושיע ח"מ
סי' רח ספי"א:
ג א מיי פ"ג מהל'
מלוה סג טע"ג זל
טושיע א"ע סימן קכ
ספי"א ו טושיע ח"מ סי'
קו ספי"א:
ד א מיי פ"ח מהלכות
אשות הלכה ו פ"א
מהלכות מלוה הלכה ח
סג טע"ג זל ו טושיע
א"ע סי' קכ ספי"א ג
וטושיע ח"מ סימן קד
ספי"א ג ה:

תוספות ר"ד (המשך)

הניח אשה ובי"ח וירושין
והיתה לו מלוה או
פקדון ביד אחרים ר"ט
אומר יתן לכושל שבהן
ר"ע אומר אין מרחמין
ברין אלא ינתנו לירושים
שכולן צריכין שבועה ואין
הירושין צריכין שבועה
הניח פירות תלושין מן
הקרקע כל הקודם בהן
זכה בהן וכתה אשה יותר
על כתובתה ובי"ח יותר
על חובו המותר ר"ט
אומר יתן לכושל שבהן
ר"ע אומר אין מרחמין
ברין אלא ינתנו לירושין
שכולן צריכין שבועה ואין
הירושין צריכין שבועה.
פ"י מטלטלי דיתמי לא
משתעבדי לכתובה ולב"ח
אלא היה ביד היתומים
לא היו גובים מהן
אלא עשוי בעבור שאין
ברשותן ולא הן ביד
אחרים (פ"י) דקתני והיה
מלוה או פקדון ביד אחרים
ר"ט אומר שגומיאין אותן
מיד אחרים ונתנו לכושל
שבהן. פ"י לשפל שכולן
ר"ע אומר אין מרחמין
ברין בעבור שהיא שפל
אלא ה"ה בחוקת הירושין
בכ"מ שהן שכולן צריכין
שבועה ואח"כ גובין ועד
שלא נשבעו אין להן כח
לגבות אבל הירושין וזכין
מקבין בעכסיהם ואין דבר
מכח הילכך לא היכא
ואיתנהו ברשותיהו קיימו
וכאילו היה תחת ידן (כמו)
שאין כח להוציא
מ"דן. ואם הניח פירות
תלושין קסבר ר"ט כיז
שלא נכנסו ליד הירושין
כל הקודם זכה ואם זכה
האשה או הב"ח יותר על
דינה יתן לכושל שבהן
ר"ע אומר ינתנו לירושין
מאי לכושל שבהן רב"ח
אומר כושל שבראי. פ"י
המאור לגבות ולטרקין
מן התקנות זהו בע"ח
ר"י אומר כותבת אשה
משום חינא והיא הכושל
שאין דרכה לחזר אחר
הלקוחות: ומקשה ר"ע
מאי ארי' מותר כלוה נמי
דירושין היו פ"י כיון דאמר
ר"ע נכסי בחוקת יורשין
קיימי כל מה שפשעו
שלא כדן תפשו דכל
הכי דקיימו הוה דירושין
ואמאי לא פליג אלא
במותר בלחוד. ומתיר
ארי' ואיידי דאמר ר"ט
מותר אמר איהו נמי מותר
פ"י כמה שאמר ר"ט ענה
ר"ע אבל לדידה לא שני
ליה בין מותר לכל

וסבר רב תנאו קיים והא איתמר בו'. ואלע"ג דזפרק הוזה (ב"מ
דף נא: ושם) מוקי רב נפשיה אפי' כר' יהודה דאמר דזבר
שזממון תנאו קיים דעד כאן לא קאמר ר' יהודה התם אלא לדיעה
וקמחלה הכא מי ידע דמחיל הכא לטווי הכי דה"ל לא ידע
דמחיל שהרי אינו צריך לו שהיא
תמות צמיז שמה' הוא ימות צמיז
לך פריך פסיר: **ורב סבר דאפי'**
בדרבנן תנאו בטל. פירש צקונטרס
דהיינו צפירות וקשה לר"י דא"כ רב
דלך כמד דהא צמתיתין אפילו לר'
יהודה מהני תנאה צפירות והיינו משום
דלא שכיח דלאמרי' צריש פרק אע"פ
(לעיל דף טו:). ונראה לפרש דרבנן היינו
צעלמא צשום דזר דהו' מדרבנן:
משום פגם משפחה לישקול דמי
וליהדר. תימה דלש"כ

דא"כ מאי איריא ציובל אפי' צלל יוצל
נמי דע"כ ציובל איירי דאי צלל יוצל
קאמר דמחזיר א"כ אמאי איצטרך
ליה לרב למימר דסגי' ליה לירושת
הצעל דלדורייתא ה"ל למימר דרבנן
ועוד דליוצל מיתנייא וצריך לומר
דליכא פגם משפחה עד היוצל שאז כל
הירושות חזרות וזו אינה חזרת ויכיר
שהס צקורים צלל אחרים:

לכתובת אשה. תימה דהא

תנן צכורות צפרק
יש צבור (בב. טז.) דלון אשה נטלת
צראוי ומלוה חשבי ליה רבנן ראו
צפרק יש נוחלין (ב"ב דף קכ: ושם)
וצריך לחלק דלוקא גזי צבור חשיבה
מלוה ראו ולא לכתובת אשה:
לכתובת אשה משום חינא.
הגשים חן צעיני האנשים והיה להן
קופליס יותר וכן משמע צערון
וצירושלמי וכן משמע לקמן צפ' אלמנה
(דף טז:). דפריך למ"ד משום חינא
ירשיס מאי חן איכא ומשיני שירשה
צתה או לחומה פ"י שפך הי' לריכה
שיקפלו עליה צני אדם ולפי' הקונטרס
נמי יש לפרש דכיון שראות צתה
ואחומה שך צקל צאה להס כתובה
נשאות יותר צרעון לאנשים ואל תמנה
דהכא יפה כח האשה מכח צעל חוב
משום חינא ולענין וצירית תנן צצניקין
(גיטין מט: ושם) דצעל חוב צצניקין
וכתובת אשה צצירית וגירועו כח
מכח צע"ח משום דיותר ממה שהאיש
רוצה לישא אשה רוצה לישא ולא
חשו משום חינא לעשות דינה צצניקית
כצעל חוב דלון לדמות תקנת חכמים
זו לזו כענין שמלניו משקי צני מצביחא
דכן שהקילו שלא להצרות טומאה
צמקדס ולענין כמה צדדים חממרו
יותר כדלמרי' צפסחים (דף טז: ור"ע

ולרבי
ניתנה אבל פקדון דאיתיה בעיניה אימא
תנא הא בהא קאמר רבי עקיבא אבל בהך
צריכא: מאי לכושל רבי יוסי ברבי חנינא
יוחנן אמר לכתובת אשה "משום"
שבראיה והוא כשר רבי אלעזר אומר לכתובת
פירות התלושין: ורבי עקיבא מאי איריא
אין הכי נמי ואיידי דאמר רבי טרפון מותר
האדר ליה איהו נמי צמאי דאיידי זיה
ולעולם ציולהו נמי אית ליה דאפילו תפס
מפקינן ליה מיניה:
ור"ע

על מנש שאין לך עלי דין אונאה. אמכור לך
דמנתה על של תורה הוא אל תונו (ויקרא
לא יירשנה. דקסבר ירושת הבעל דרבנן
כשל תורה: הא דרבנן. כגון זה שהתנה
כבר. אפי' תנאי הפירות נמי צטל
דחכמים עשו חזוק לדבריהם כשל
תורה וכ"ש הירושא שהיא של תורה:
האי כטעמיה וכהילכתיה הוא.
כצירא ליה לרב כטעמיה דרבנן
שמעון דמתנה על של תורה תנאו
צטל וכהילכתיה דאס מתה יירשנה:
יחזיר לנני משפחה. ציובל: וינכה
להס מן הדמים. קס"ד יחזירס להס
צדמים קליס: אמאי יחזיר. ירושה
אינה חזרת ציובל כדלמרי' צכורות
(דף נב:). משום פגם משפחה. גנאי
הוא להס שהיו אחרים נקברים עמהס
והס יקברו צכורות אחרים: דמי קצר
אשסו. שחייב הוא צכורות:

דקסניא. לוקח צית הקצרות מחזירו
על כרחו: וקוצרים אוסו צעל כרחו.
ינסנו לכושל שבהן. צגמרה מפרש
מאי ינשו. ואף על גב דלא משמעדי
מטלטלי דיתמי לא צעל חוב ולא
לכתובה הכא דלאו צרשומיהו נמחי
סצירא לרבי טרפון דמוליאין מיד
הלוה או מיד מי שהפקדון אללו
ונותנין לצעל חוב ולכתובה שמתחייב
צזן המת מחיים: ינסנו לירשיס.
ולא מהניא תפיסה: שזון לריכין
צצועה. דתנן צפירקין (שם) לפרע
מנכסי יתומים לא יפרע אלא צצצועה
וכל זמן שלא נצצעו אין להס רשות
צזה ואין אנו יודעין אס יש להס
עליו כלום הלכך משמת המת זכו
צזן הירשין ונצשותן הן: כל הקודם
צזן זכה. קדמו יורשין זכו ואין
מוליאין מידס דמטלטלי דיתמי אלא
משמעדי צצ"ח ולכתובה קדס אה
מןה האשה או המלוה זכה הוא דר'
טרפון אית ליה תפיסה דלאחר מיתה
מהניא: וכתה אשה יתר על כטובתה.
אס קדמה ותפסה יש יותר מן
הכתובה או קדס צעל חוב ותפס יש
צזן יותר על חוב: המוסר ינסנו
לכושל שבהן. זה צצצו: השטר שידו
על התמנונה ואס יצואו ליד היתומים
שזב לא יוציא מהס לא אשה ולא צעל
חוב: **גב' הולאה ניסנה.** ואינה
קיימת צעין דמחכר' גוציינא ומנ"ה
אמר רבי טרפון דלא מנחי צרשותא
דיתמי: אבל פקדון דאיתיה בעיניה
אימא נו'. דכל היכא דאיתיה צרשותא
דיתמי איתיה: **לכושל שבראיה.** למי
שטרנו מאותר שלא יוכל לטרקין
לקוחות הקודמים לו: **לכטובת אשה.**
היא קרויה כושל שאין דרכה לחזר
אחר נכסי המת ולצקס היכן יש לו
קרקע: משום חינא. שינעלאו האנשים
חן צעיני הנשים והיו נשאות להן
שלא תדאגנה להספיד כמותנן: והוא
נשר. והדבר כשר והגון לעשות כן:
כולהו נמי יורשין הוו. כיון דטעמא
דר' עקיבא משום דלא נצצעו הוא
כי תפסי נמי אמאי זכו הרי זכו צזן
ירשיס משעת מיתה ונכסי דיתמי קא
תפסי: ואיידי דאמר ר' טרפון מוסר.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה טו עליו
אונאה דמתנה:

מוסף רש"י

המוכר קברו. מנחת
היו עשין להן צמיין
לקבור חס ממי משפחה
(רשב"ם ב"ב ט:). מעמדו.
שעשין מעמדות שבעה
למת (בכורות נב: א:)
הקבר (רשב"ם ב"ב ט:).
וקוברין אותו בעל
כרחו. על לוקח בכורות
(שם) ותקנת חכמים היא
(ב"ב ט:). משום פגם
משפחה. גנאי הוא
להס שאין לקרובים סוף
קבורה הלכך אמור רבנן
ליקול דמי וליהדי והי'
אמרינן צצירא צכורות
צעלמי פ"י טו צבור למתה
(שם). משום חינא. שיהא
חן האנשים צעיני הנשים
לינשא להס (גיטין לה.
ובע"ז לקטו צז:).

תוספות ר"ד

ועשה פירות ה"ה פ"פ:
כתב רבנו האי ז"ל וה"ל
כר"י ואינו נ"ל דכ"ז שלא
אייסקא ה"ל בחדאי ויש
שבקי' כללא דיהודי ורבי'
ה"ל כרבי' ואפי"ג דבעל
הגמ' (מביטין) איליא
דידה כן דרך האגריים
לחקור דברבי התנאים
לעמוד על סוף דעתם
ומי' לא שבקינן כלכלא
ולמפסק ה"ל כותיה:
רשב"א א מהת ירושה
ורו'. פ"י קסבר רשב"ג
ירשת הבעל דאורייתא
דכנפקא לן ב"י מירש
אותה מלמד שהבעל יורש
את אשתו אבל תיקון
פירות הדיא מדרבנן תנאו
קיים. אמר רב ה"ל
כרשב"ג דאם מתה יירשנה
ולאו מטעמיה אילו
רשב"ג סבר ירושת הבעל
דאורייתא ותנאו בטל רבנן
סבר ירושת הבעל דרבנן
ותנאו בטל דחכמים עשו
חזוק לדבריהם (אין הלכה
משל תורה. ואין הלכה
כרשב"ג דאמר ההתם
עמ"ש כותיה תנאו בטל.
דק"ל הלכה כר"י דאמר
דבר שבכספן תנאו
קיים. ולא כרב דאמר
בדרבנן תנאו בטל דהא
אמר רב כהנא נחלה
הבאה לאדם מ"א מתנה
עליה שלא יירשנה. עין
ב"ס"ה: מתנ' מי שמת